

Beograd

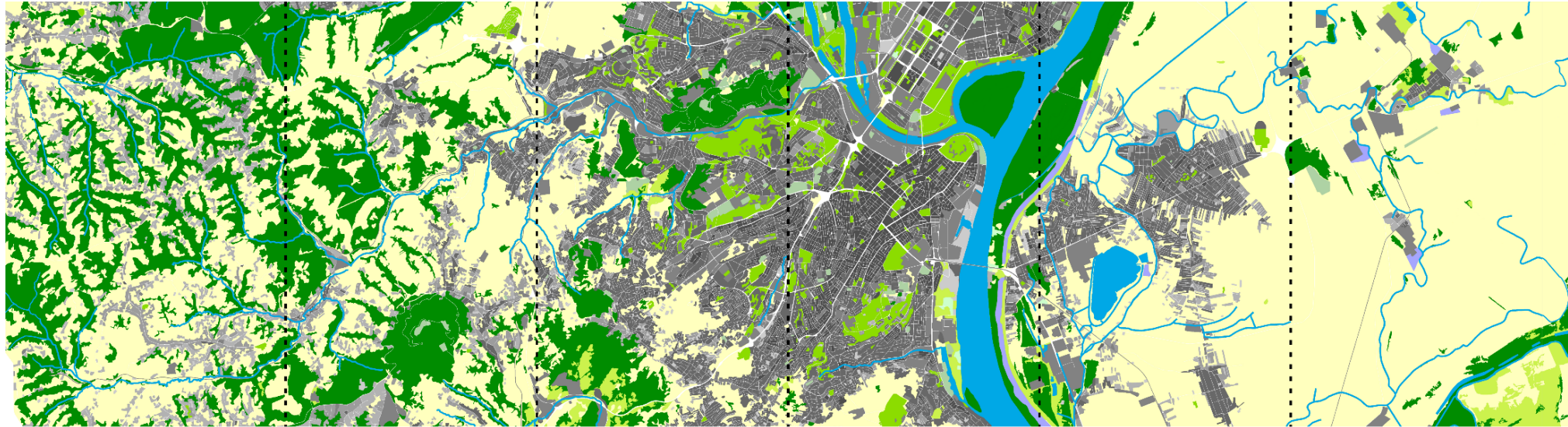
www.beograd.rs

Strategija zelene infrastrukture grada Beograda

Modro-zelena infrastruktura, Tehnopark Celje,
Celje, Slovenija
November 2025

OBEĆANJE ZI - MULTISTRUKTURALNOST

Agrošumska područja

Brdski predeli visokog stepena prirodnosti sa kompaktnim i fraktalnim elementima šuma uz manje enklave usitnjenih obradivih površina

- Vodotokovi
- Voćnjaci
- Šume
- Livade
- Prirodna staništa

Rubne zone grada

Ostaci prirodnih šuma sa obradivim površinama i livadama sa brdskim vodotokovima i uglavnom povezanih naselja niskog stepena izgrađenosti

- Šume
- Okućnice
- Voćnjaci
- Plavi koridori
- Obradive površine

Suburbane zone grada

Umereno otvoreni predeli visokog nivoa heterogenosti kao rezultat spoja geometrizovanih (stambenih naselja) i organskih elementa (gradske šume)

- Gradske šume
- Zeleni koridori
- Plavi koridori
- Zelenilo industrije
- Memorijalni parkovi

Urbano jezgro

Kulturološko i ekonomsko jezgro grada visokog stepena izgrađenosti i industrijskim nasleđem uz prisustvo javnih zelenih površina i zelenila priobalja

- Gradski parkovi
- Priobalje
- Drvoredi
- Krovni vrtovi
- Blokovsko zelenilo

Zone satelitskih naselja

Nizijski predeli sa pretežno poljoprivrednim površinama sa urbanim tkivom niskog stepena izgrađenosti i prisustvom stajaćih voda

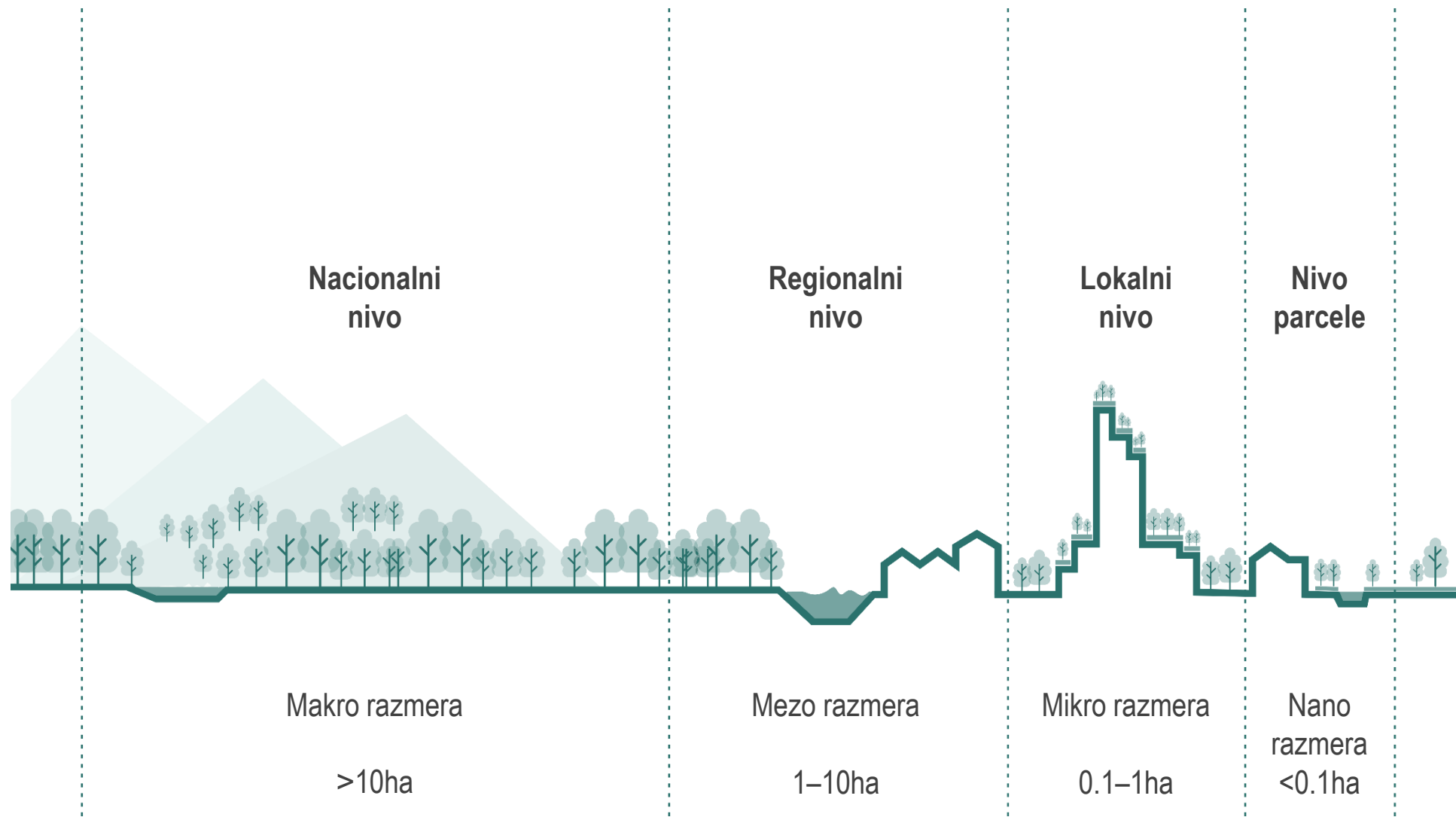
- Šume
- Plavi koridori
- Okućnice
- Zaštitni pojasevi
- Baštenske kolonije

Agrarna područja

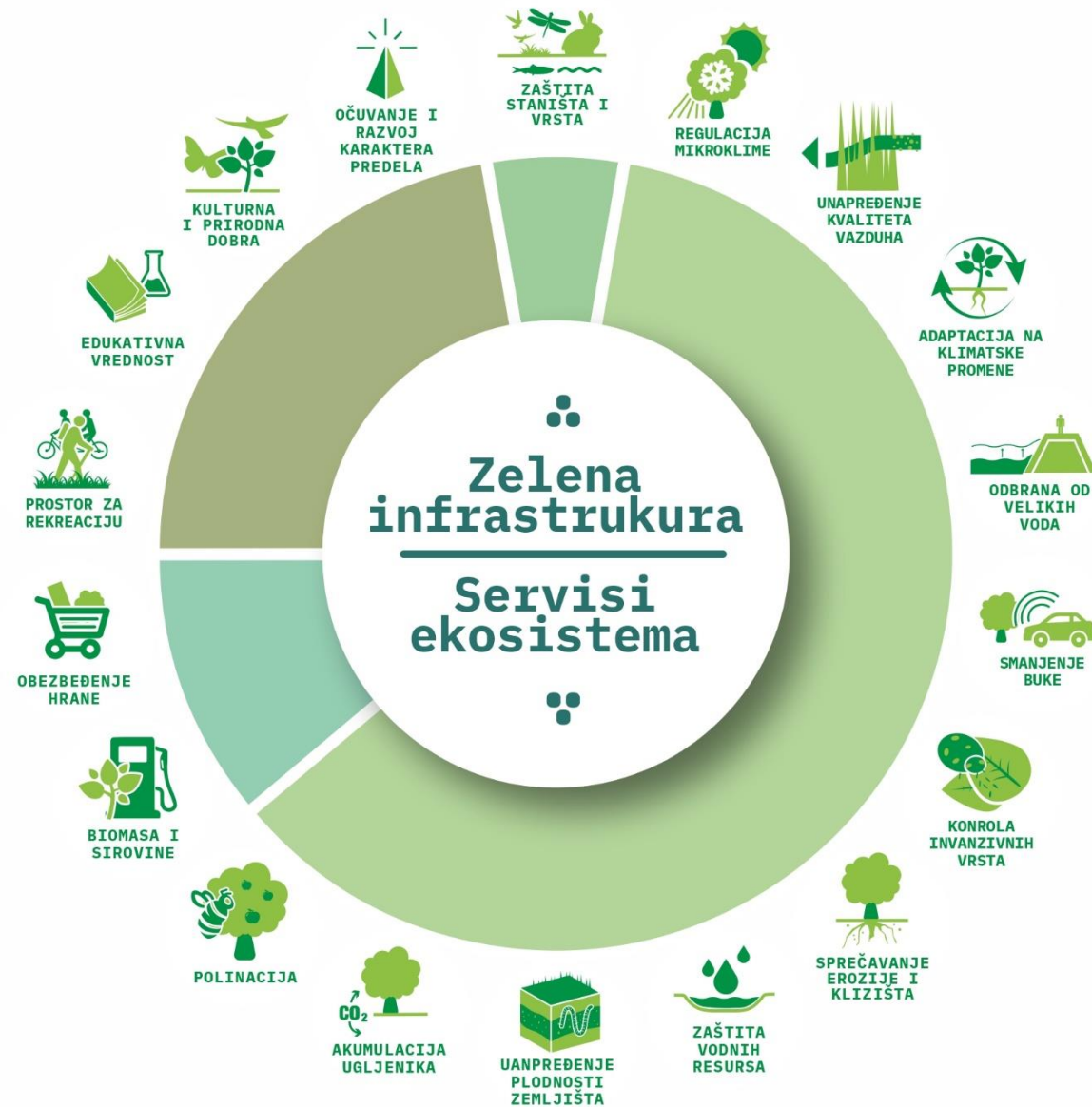
Otvoreni predeli aluvijalnih ravni sa dominacijom krupnih geometrizovanih šema polja obradivih površina i pojavom prirečnih šuma

- Voćnjaci
- Livade
- Živice
- Plavi koridori
- Zaštitni pojasevi

OBEĆANJE ZI - MULTISKALARNOST

OBEĆANJE ZI - MULTIFUNKCIONALNOST

GENEZA KONCEPTA ZI

Istraživačka faza (1990)

1994 – Strategija upravljanja resursima Floride; «**prirodni sisteme su ravnopravni, ako ne i važniji, deo infrastrukture**»; Soil Conservation Service (1994) vs US Forest Service (1999); konverzija urbanog zemljišta u gradske bašte (antropocentričan pristup) i unapređenje prirodnih staništa (naturalcentričan pristup)

Populistička faza (2000)

Akademski i istraživački sektor, državne agencije; EU plodno tlo za ZI > Ekološka mreža (Natura 2000); Ujedinjeno Kraljevstvo > mrežni pristup planiranju i upravljanju prirodnim i kulturnim predelima

GENEZA KONCEPTA ZI

The world's population is urbanizing rapidly. The percentage urban was 56% in 2020, rising from 50% in 2007, 43% in 1990, and less than 30% in 1950 (Table 2). It is projected to reach more than 68% in 2050 (13). There are large variations in

Faza konsolidacije (2010)

2013 > The EU Strategy on Green Infrastructure

«...strateški planiranu mrežu prirodnih i prirodi bliskih područja sa svojim ekološkim karakteristikama, dizajniranu i održavanu tako da pruži širok spektar usluga ekosistema»

Potenciranje usluga ekosistema za socio-ekonomske i ekološke benefite

Socijalna dimenzija - rezonantnost sa drugim EU (tradicionalno okrenute socijalnim i ekonomskim pitanjima)

Zelena infrastruktura je za EU postala značajnije širi koncept od onog u USA

EU kompleksan birokratski aparat – brojni sektori

› ROADMAP FOR THE BGI MANUAL

Bridging the knowledge gap in the field of Blue Green Infrastructures

- Deklarativna politička podrška (alohton koncept na teritoriji Evrope)
- Nesistemski pristup u implementaciji
- Manjkavost sektora edukacije i informisanosti
- Manjak rezultata u primeni na regionalnom nivou
- **Nedostatak strateškog pristupa i dugoročnog ulaganja**
- **Slabo regionalno umrežavanje**

«Profesija mora temeljno da preispita 'zeleno', ne kao opcioni dodatak, kao poželjno unapređenje gradova ili savesno naginjanje ka biodiverzitetu, već kao osnovni deo rešenja budućnosti urbanih predela.»

GENEZA KONCEPTA ZI

Faza akceleracije (2020)

Agenda 2030 > Ciljevi održivog razvoja

Evropski zeleni dogovor (2019)

Deklaracija o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan (2020)

Novi evropski Bauhaus (2020)

Strategija za zaštitu biodiverziteta 2030 (2020)

„Zakon“ o obnovi prirode (2024)

Strategije zelene infrastrukture (2020--)

Zakon o planskom sistemu Republike Srbije (2018)

- Strategija je osnovni dokument javne politike
- Utvrđuje strateške pravce delovanja
- Sektorska politika koja se odnosi na celokupnu oblast
- Strategija sagledava sve aspekte prostorne, ekološke i institucionalne elemente zelene infrastrukture i njihovog vrednovanja kroz prizmu servisa ekosistema da bi se osigurala njihova zaštita i unapređenje kroz kontekst planiranja, projektovanja, izgradnje i održavanja.

**Strategija
zelene
infrastrukture
grada Beograda
2025-2032**

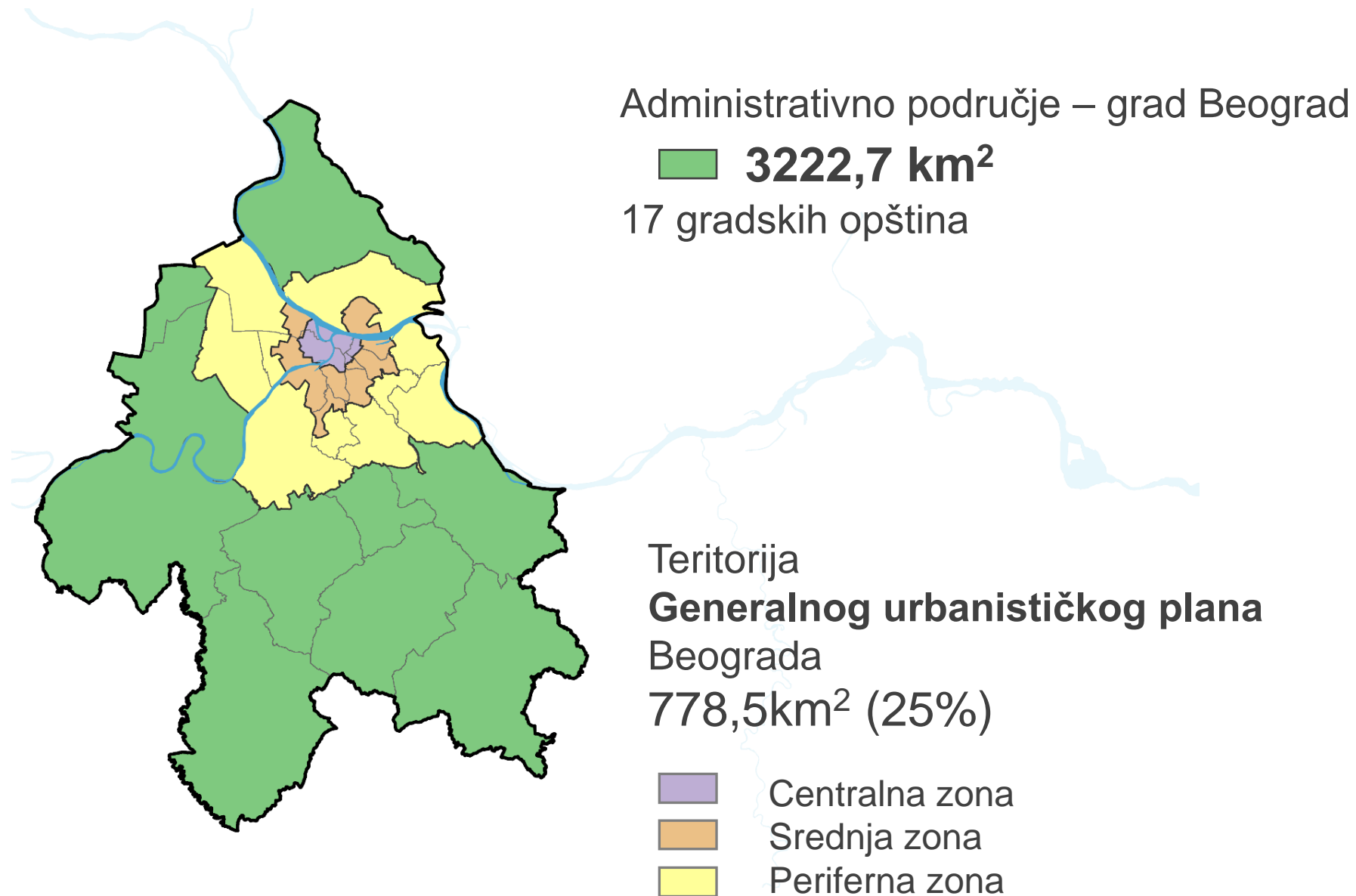
Beograd

www.beograd.rs

УНИВЕРЗИТЕТ
У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ
ФАКУЛТЕТ

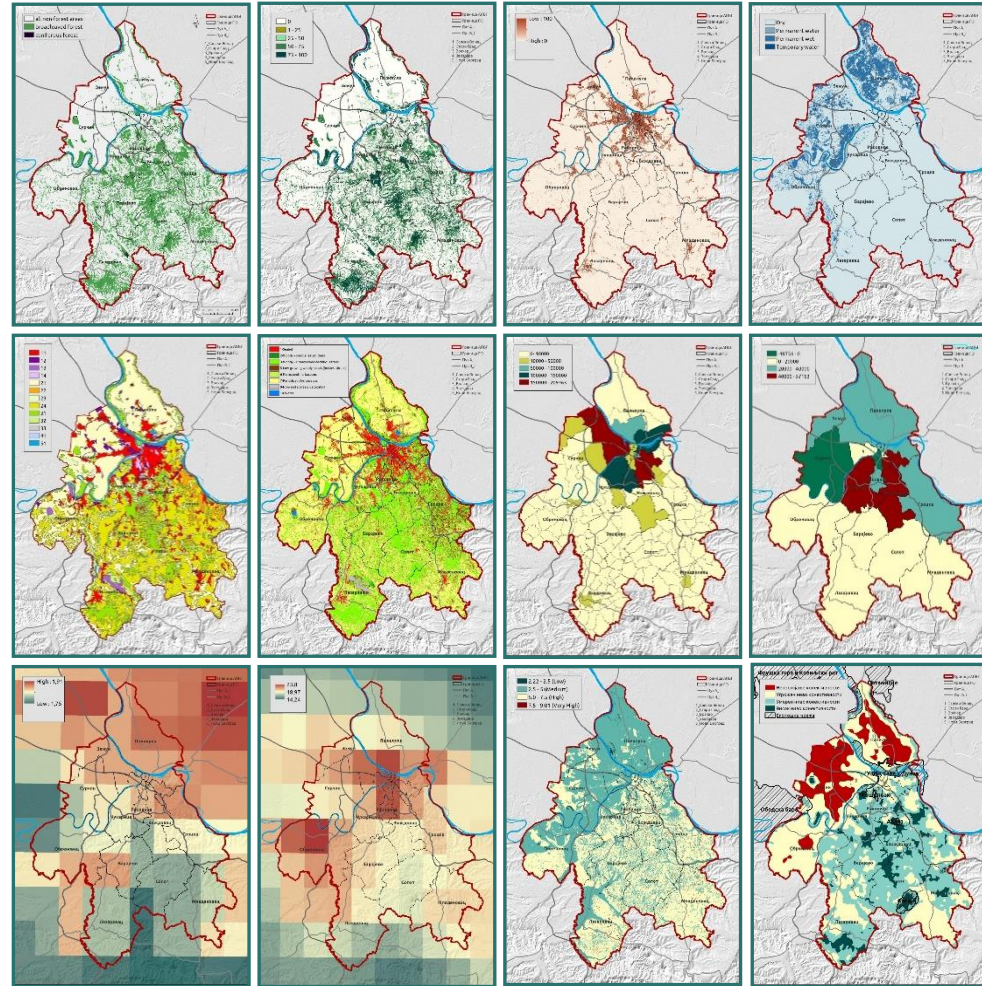
TERITORIJALNI KONTEKST JAVNE POLITIKE

FORMA ZI

Struktura
Broj
Površina
Distribucija
Konektivnost

Funkcije
Temperatura
Padavine
Zagađenje
Oticaj
Biodiverzitet
Stanovništvo

... heterogenost

(i) **Pravni okvir kao osnov primene koncepta zelene infrastrukture**

Posledica nepostojanja sistemskog zakonskog rešenja za zelenu infrastrukturu, kao i proceduralni problemi u sprovođenju postojećih zakonskih rešenja i problemi odsustva odgovarajuće kontrole i sankcija.

(ii) **Organizacija i procedure u kontekstu zelene infrastrukture**

Posledica nepostojanja celovite organizacione strukture upravljanja zelenom infrastrukturom, nejasnih nadležnosti, slabe međusektorske saradnje i nejasnih procedura.

(iii) **Očuvanje postojećih elemenata zelene infrastrukture**

Ugroženost elemenata postojeće zelene infrastrukture (koji su veoma vredni zbog svoje razvijenosti) i čestog tretmana zelene infrastrukture kao „praznog prostora“.

(iv) **Planiranje zelene infrastrukture**

Problemi koji se javljaju u fazi planiranja prostora i ugrožavaju mogućnost kvalitetnog planiranja zelene infrastrukture. Problemi su u nedostatku prostora, nepotpunim bazama podataka o prostoru i neodgovarajućim procedurama, a za zelenu infrastrukturu je naročito izražen problem nejasnih prioriteta i normativa zbog odsustva vrednovanja servisa ekosistema koje daje zelena infrastruktura.

(v) Projektovanje i izgradnja zelene infrastrukture

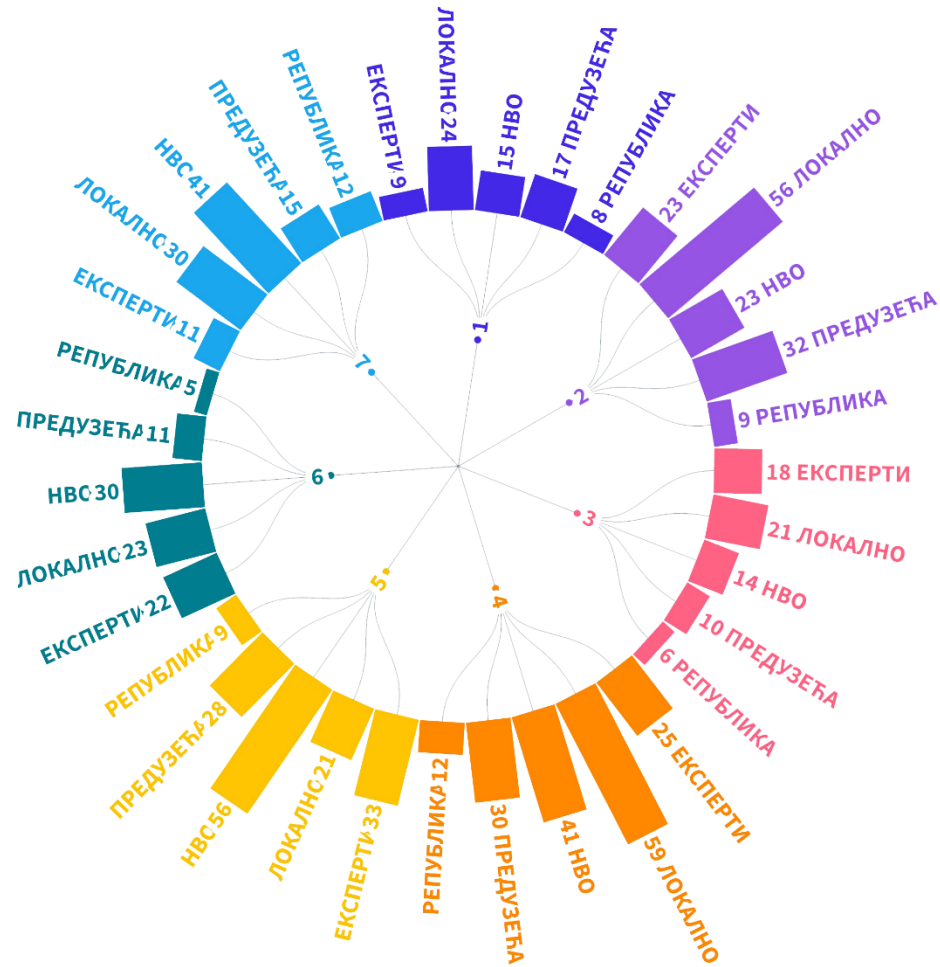
Neodgovarajuća rešenja u procesu projektovanja i izgradnje u odnosu na elemente zelene infrastrukture, a usled nedostatka jasnih obaveza i standarda. Takođe, problemi prostornih i tehničkih konflikata sadržaja i namena koji nastaju zbog neodgovarajućih procedura u procesu projektovanja i izgradnje.

(vi) Održavanje zelene infrastrukture

Nedostatak kapaciteta (finansijskih, kadrovskih i tehničkih) i organizacije procesa održavanja elemenata zelene infrastrukture.

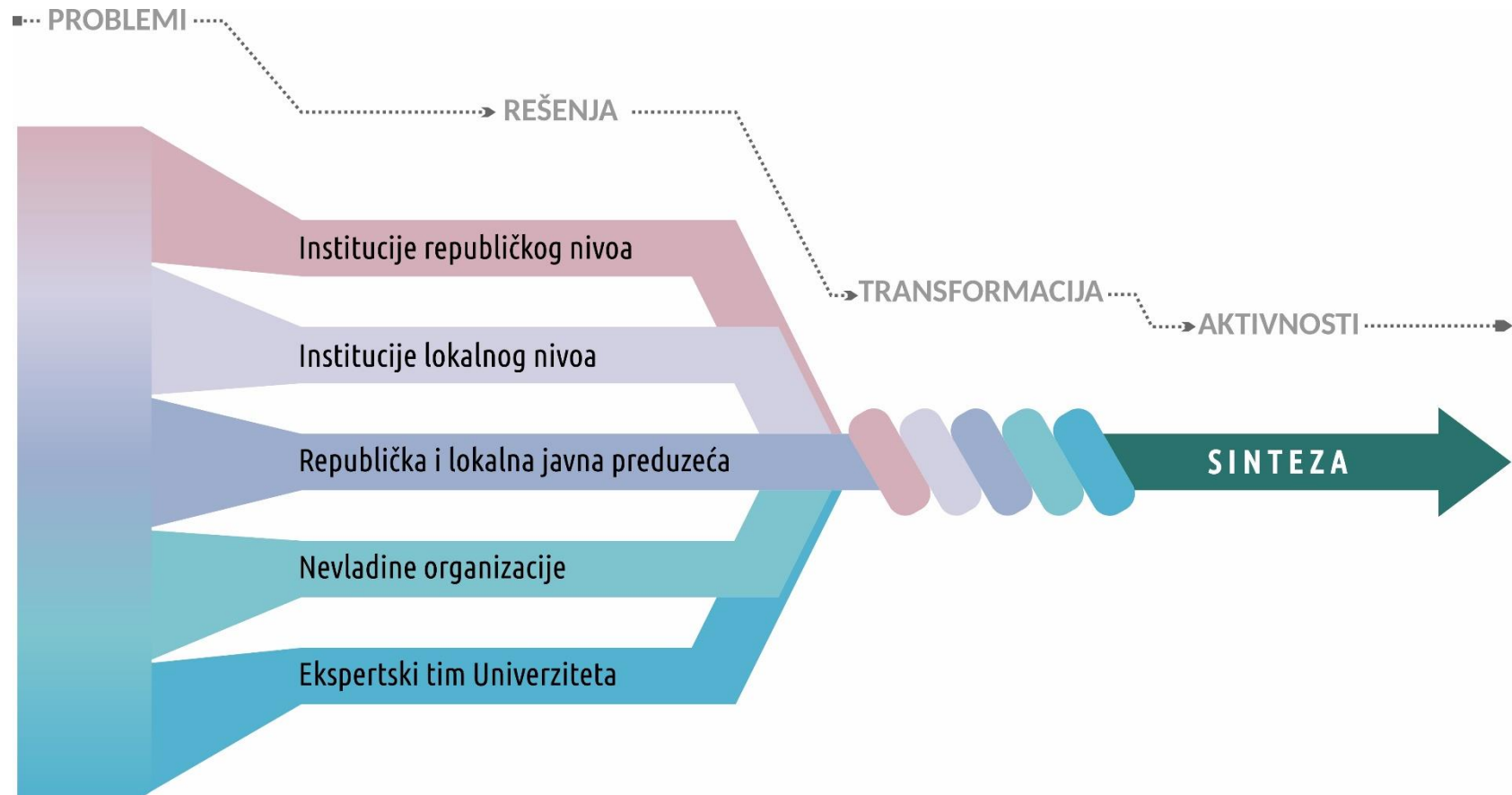
(vii) Svest i znanje o zelenoj infrastrukturi

Nedostatak u obrazovanju različitih aktera koji učestvuju u razvoju zelene infrastrukture, neinformisanost, kao i nedostatak svesti i opšteg nerazumevanje značaja zelene infrastrukture.

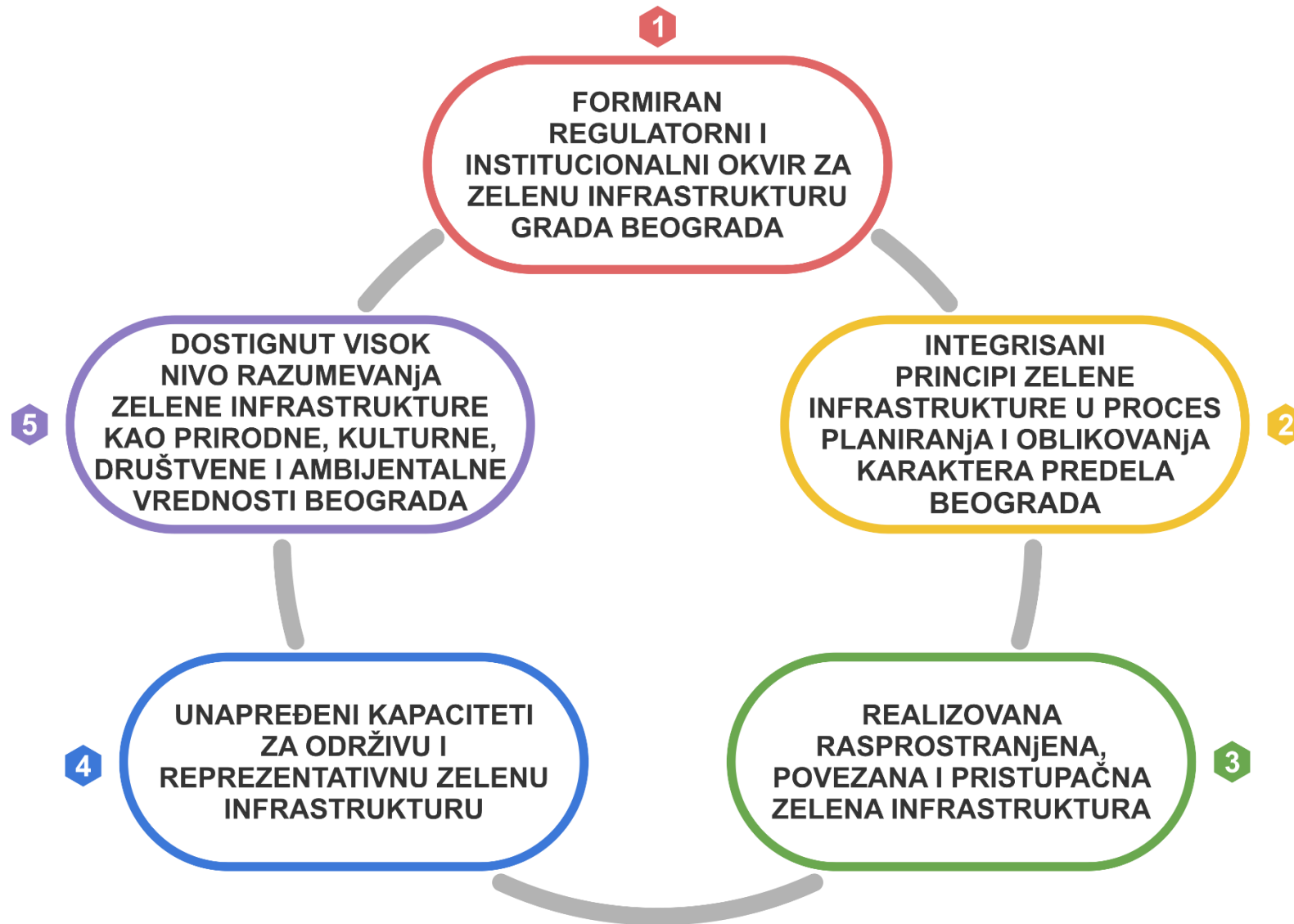

- Pravni okvir kao osnov primene koncepta ZI **73**
- Organizacija i procedure u kontekstu ZI **143**
- Očuvanje postojećih elemenata ZI **69**
- Planiranje ZI **167**
- Projektovanje i izgradnja ZI **147**
- Održavanje i upravljanje ZI **91**
- Svest i znanje o ZO **109**

KATALOG REŠENJA

POSEBNI CILJEVI STRATEGIJE

POSEBAN CILJ 1

FORMIRAN REGULATORNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA ZELENU INFRASTRUKTURU GRADA BEOGRADA

Ključne aktivnosti:

- Donošenje gradske regulative o zelenoj infrastrukturi
- Inoviranje organizacije nadležnih institucija
- Iniciranje izmena i dopuna nacionalne regulative

Ukupno: ≈ **340.000 €**

 Fokus: pravno-institucionalno uređenje i uspostavljanje sistema upravljanja

POSEBAN CILJ 2

INTEGRISANI PRINCIPI ZELENE INFRASTRUKTURE U PROCES PLANIRANJA I OBLIKOVANJA KARAKTERA PREDELA BEOGRADA

Ključne aktivnosti:

- Izrada integralnog sistema za planiranje zelene infrastrukture na bazi podataka
- Smernice za planiranje i pejzažno-arhitektonsko projektovanje zelene infrastrukture

Ukupno: ≈ **1.500.000 €**

 Fokus: prostorni podaci, standardi i metodologija za integraciju u planske dokumente

POSEBAN CILJ 3

REALIZOVANA RASPROSTRANJENA, POVEZANA I PRISTUPAČNA ZELENA INFRASTRUKTURA

Ključne aktivnosti:

- Izgradnja elemenata zelene infrastrukture prema postojećim planskim dokumentima
- Pilot-projekti inovativnih rešenja
- Finansijska podrška realizaciji

Ukupno: ≈ **9.890.000 €**

 Fokus: konkretna izgradnja, rekonstrukcija i primena koncepta zelene infrastrukture za realizaciju

POSEBNI CILJ 4

UNAPREĐENI KAPACITETI ZA ODRŽIVU I REPREZENTATIVNU ZELENU INFRASTRUKTURU

Ključne aktivnosti:

- Jačanje kadrovskih kapaciteta institucija planiranja i projektovanja
- Jačanje tehničkih kapaciteta službi izgradnje i održavanja

Ukupno: ≈ **5.970.000 €**

 Fokus: ljudski i tehnički resursi za primenu i održavanje zelene infrastrukture.

POSEBAN CILJ 5

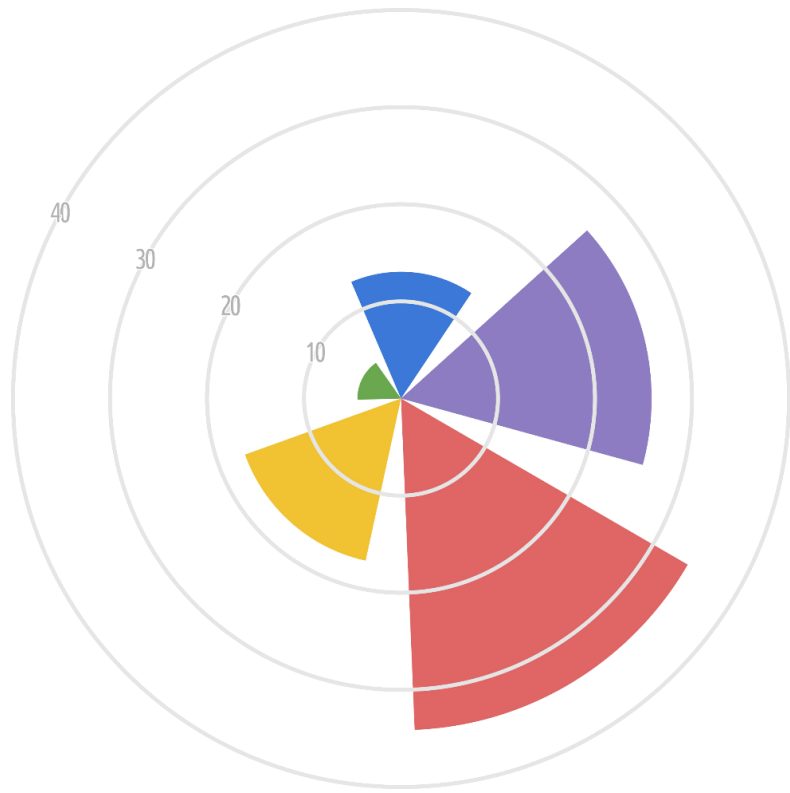
DOSTIGNUT VISOK NIVO RAZUMEVANJA ZNAČAJA ZELENE INFRASTRUKTURE KAO PRIRODNE, KULTURNE, DRUŠTVENE I AMBIJENTALNE VREDNOSTI BEOGRADA

Ključne aktivnosti:

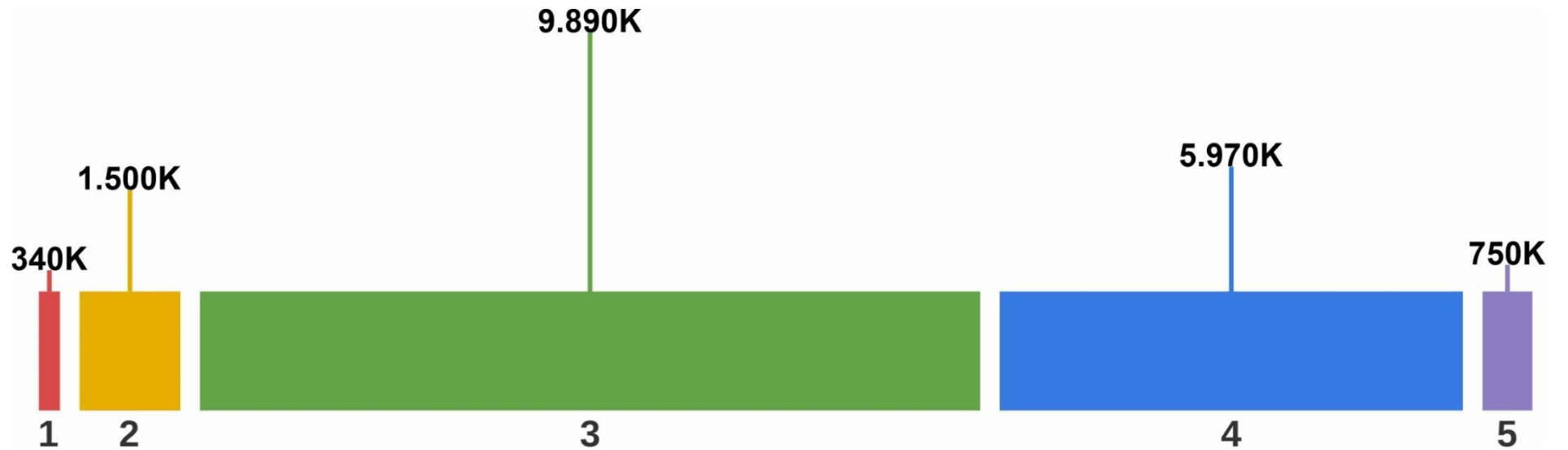
- Promocija i edukacija o zelenoj infrastrukturi
- Unapređenje znanja stručnjaka i građana o projektovanju, izvođenju i održavanju ZI

Ukupno: ≈ **750.000 €**

 Fokus: podizanje svesti i obrazovanje stanovnika i profesionalaca

- Formiran regulatorni i institucionalni okvir za zelenu infrastrukturu grada Beograda
- Integrisani principi zelene infrastrukture u proces planiranja i oblikovanja kulturnog predela Beograda
- Realizovana rasprostranjena, povezana i pristupačna zelena infrastruktura
- Unapređeni kapaciteti za održivu i reprezentativnu zelenu infrastrukturu
- Dostignut visok nivo razumevanja značaja zelene infrastrukture kao prirodne, kulturne, društvene i ambijentalne vrednosti Beograda

VIZIJA STRATEGIJE

Zelena infrastruktura

Element prirode Beograda

Istraživačka faza

Zelena infrastruktura

Prioritetna i efikasna mera unapređenja kvaliteta života stanovnika i njihove sredine, adaptacije na izmenjene klimatske uslove, jačanje integriteta slike grada i očuvanja biodiverziteta

Populistička faza

Zelena infrastruktura

Strateški i integralno planirana, kreativno projektovana i održavana mreža prirodnih i prirodi bliskih prostora ostvaruje servise ekosistema i formira rezilijentan predeo Beograda

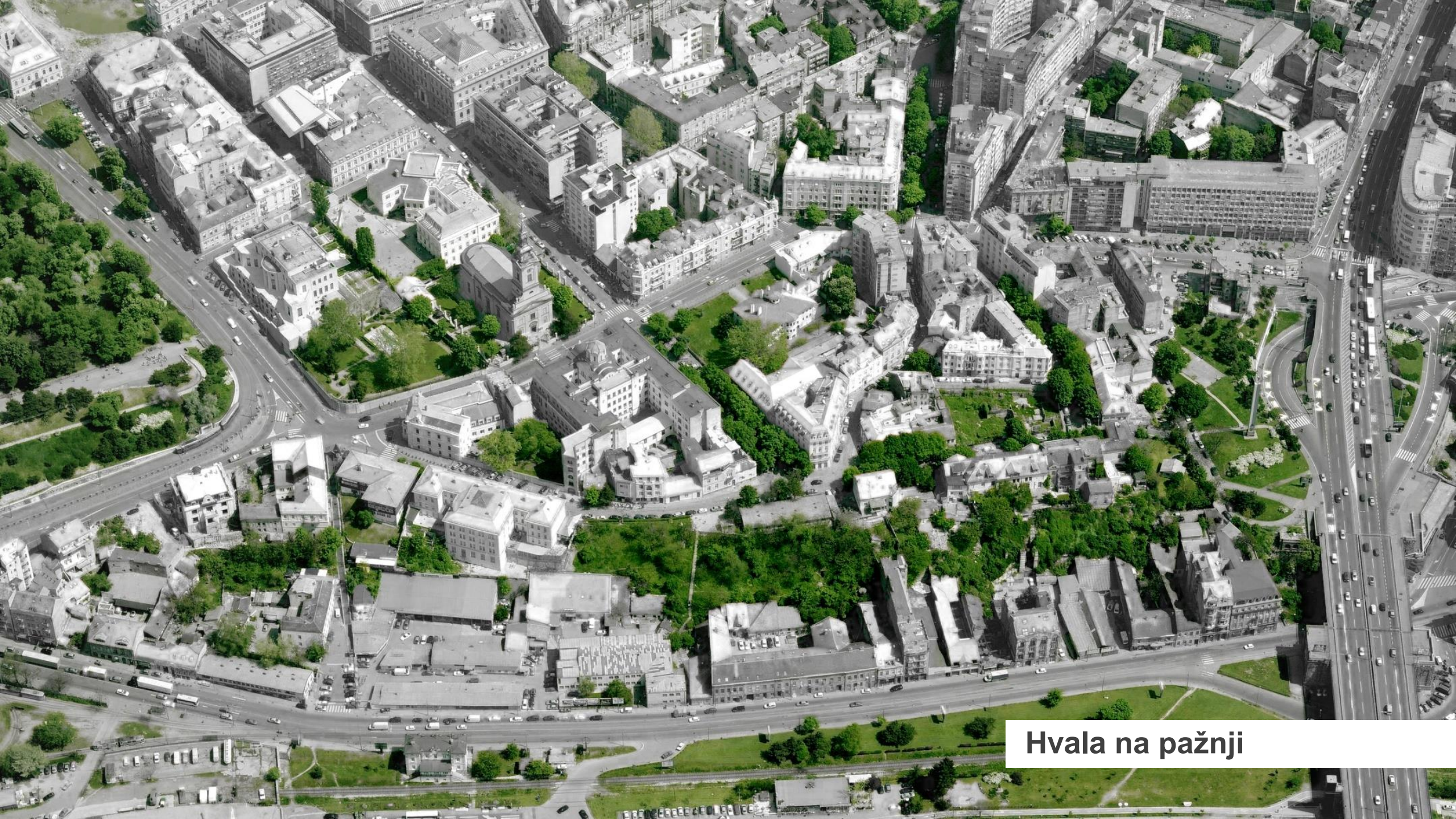
Faza konsolidacije

OPŠTI CILJ STRATEGIJE

Zelena infrastruktura

Uspostavljena zelena infrastruktura i ostvareni servisi ekosistema za zdrav, bezbedan i komforan životni okvir za stanovnike grada Beograda.

Faza akceleracije

Hvala na pažnji